

IRENA BURSTIN
ur. 1932; Zamość

STRESZCZENIE RELACJI MÓWIONEJ

Irena Burstin opowiada o życiu w przedwojennym Zamościu, o znajdującej się w dzielnicy Browar piekarni prowadzonej przez ojca, z którą wiążą się wspomnienia o smaku maślanych bułeczek, o czuleniu przynoszonym w piątkowe popołudnia przez Żydówki do gorącego pieca i odbieranym w soboty przed obiadem, o ubranej w biały fartuch matce krojącej na ćwiartki bochny chleba.

W relacji dominują wspomnienia wojenne – utworzenie getta na Nowym Mieście, panujący tam głód, strach towarzyszący każdemu krokowi, kolejne kryjówki, śmierć członków rodziny. Irena Burstin ocenia, że jej rodzina musiała być dosyć majątna, ponieważ zawsze mieli kryjówkę. Każda zmiana miejsca przebywania niosła ze sobą konieczność zorganizowania nowego schronienia, np. w kurniku, pod podłogą. Z pobytom w kryjówkach wiążą się przykre wspomnienia – śmierć dziadka, odcedzanie wody do picia ze startych, gnijących ziemniaków. Z pamięci przywoływane są również rozmowy rodziców ze znajomymi o tym, co działo się w obozach; rozmowom tym towarzyszyło niedowierzanie, że takie sytuacje są możliwe w cywilizowanym świecie. Irena Burstin opowiada również o pomocy udzielonej przez Polaków – najpierw sąsiadów, z których córką Danutą utrzymuje kontakt do dzisiaj, później państwa Nowosińskich, u których przebywała jako nieślubne dziecko ich służącej wywiezionej do Berlina i zmarłej w trakcie bombardowania. Przywołuje z pamięci nieznaną kobietę, która przyniosła jej do szopy, gdzie się schowała, pierogi, przepaszając za to, że są zimne, ale nie rozpałała w piecu z obawy, że Niemcy zobaczą dym. Z domu państwa Nowosińskich w Zwierzyńcu Irena Burstin trafiła do żydowskiego domu dziecka w Lublinie, z którego nie ma dobrych wspomnień, pamięta między innymi wyzywanie przez polskie dzieci. W 1945 roku dom dziecka przeniesiono do Pietrolesia, dzisiejszych Pieszyc, a następnie do Wrocławia; we wrocławskim sierocińcu Irena Burstin przebywała do 1953 roku.

Kolejnym tematem poruszonym w relacji jest nauka i praca w Warszawie, a następnie wyjazd do Izraela w 1962 roku – początkowo tymczasowy, po poznaniu przyszłego męża okazuje się jednak wyjazdem na stałe. Irena Burstin podkreśla przywiązanie do polskiej kultury, potrzebę utrzymywania kontaktów z Polską i obracania się w środowisku polskim.

W relacji pojawia się wątek o pragnieniu życia i wierze w przeznaczenie, zgodnie z którym Irenie Burstin dane było jako jedynej z rodziny przeżyć. Mowa również o wpływie wojny na dalsze losy, przejawiającym się w nadmiernym niepokoju o dzieci i w kontrolowaniu ich życia. Relację kończy przesłanie, według którego nie powinno się zwracać uwagi na kolor skóry i religię drugiego człowieka, ale na serce i umysł i nimi się kierować w życiu.

Data i miejsce nagrania	2009-09-16, Bat Jam
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Słowa kluczowe	Burstin Irena, streszczenie
Autor streszczenia	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"